

Veronika Myšková

2013

Bergmannovo pravidlo: současná perspektiva

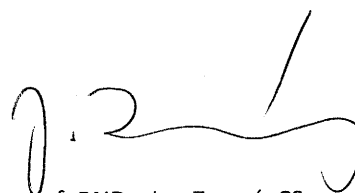
posudek oponenta bakalářské práce

Od dob, kdy byla zavedena možnost „rešeršních“ bakalářských prací, sleduji schopnost studentů (a školitelů) trefit se do zvoleného žánru; výsledky nebývají úplně povzbudivé. Proto je třeba ocenit, že předložená bakalářská diplomová práce V. Myškové představuje velmi zdařilý pokus o metaanalýzu recentních příspěvků k platnosti či neplatnosti klasického Bergmannova pravidla. Z hlediska struktury práce je obtížné vůbec něco závažného vytknout: autorka jasně definuje téma; ukazuje, jakým způsobem vznikl soubor článků, z nichž práce vychází (databáze, užití vyhledávací heslo, kvantifikace výsledků podle jasných kritérií); uvědomuje si, že takto pojatá práce je nutně postižena publikačním biasem (lze najít práce potvrzující pravidlo, možná i vyvracející pravidlo, ale nikoliv práce vůči pravidlu zcela lhostejné). Autorka je oprávněně kritická k pokusům aplikovat velká obecná pravidla tohoto typu na biologickou realitu (i laikovi je jasné, že Bergmannovo a např. Allenovo pravidlo vysvětlují totéž, jdou de facto proti sobě a těžko mohou být analyzována ve vzájemné izolaci). Snad jen konfrontace dnešního pojetí Bergmannova pravidla s tím, co měl kdysi v roce 1847 na mysli sám Bergmann, je zbytečně podrobná – současné pojetí je relevantní, dokonce i kdyby bylo historicky zkeslené.

Z velkého, „strukturálního“ nadhledu je tedy práce mimořádně kvalitní. Nahlédneme-li dovnitř jednotlivých kapitol, začne text trochu váznout: téma na pomezí fyziky, fyziologie a ekologie je dosti náročné a autorka ho podává občas dost kostrbatě. Je vidět, že s českým odborným textem nemá větší zkušenosti (zvláště bizarní je zvyk užívat umělecké vedlejší věty či pouhé větné členy oddělené tečkami, jako např. „Uvážíme-li, že Bergmannovo pravidlo by mělo být striktně platné pouze pro živočichy homeotermní“ a tečka, opravdu to dál nepokračuje...). Vpravdě zločinný je pak způsob citování vědeckých jmen živočichů podle vzoru „*Homo sapiens*, Linnaeus, 1758“ – jedna čárka je tam navíc! To jsou nicméně jenom formality.

Práci V. Myškové jednoznačně doporučuji k úspěšné obhajobě.

21. května 2013

prof. RNDr. Jan Zrzavý, CSc.